

TIMUR VERMES

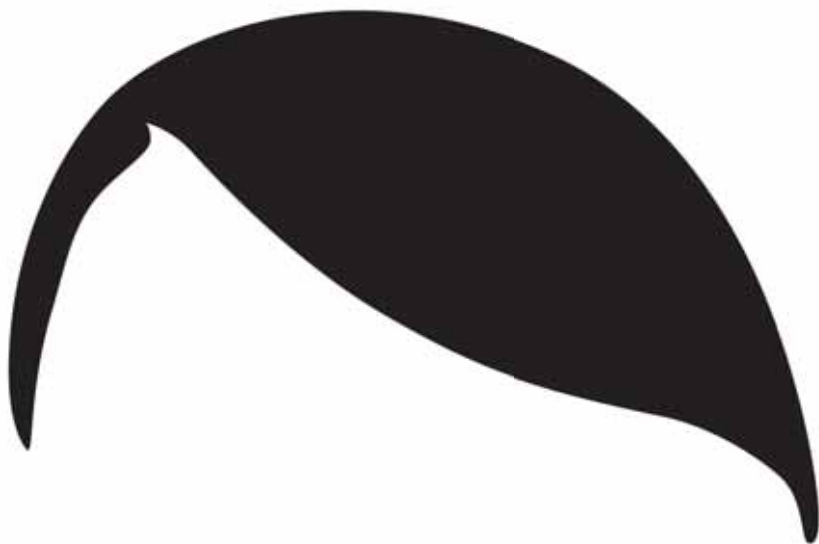
**A JE TU
ZAS**

PRO LIBRIS

TIMUR VERMES

AJE TU ZAS

TIMUR VERMES

**A JE TU
ZAS**

ROMÁN

Vydanie tejto publikácie v rámci edície PRO LIBRIS finančne podporila spoločnosť SLOVNAFT a Stredoeurópska nadácia. Grantový program PRO LIBRIS – Cesta pre knihu sa realizuje v spolupráci s Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky.

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Dej, postavy a dialógy v tejto knihe sú fikciou. Akékoľvek podobnosti so žijúcimi osobami, firmami alebo organizáciami sú aj preto náhodné, lebo za porovnateľných okolností v realite by sa podobné konanie a správanie vystupujúcich postáv nedalo celkom vylúčiť. Autor považuje za dôležité zdôrazniť, že politici Sigmar Gabriel ani Renate Künastová sa v skutočnosti s Adolfom Hitlerom nerozprávali.

Z nemeckého originálu Timur Vermes *Er ist wieder da* (Eichborn Verlag in der Bastei Lübbe AG, Köln 2012) preložil Michal Hvorecký

Redakcia Ľubica Henssen
Jazyková úprava Jela Krajčovičová
Zalomenie do strán Design Amorandi

Translation © 2014 by Michal Hvorecký

Copyright © 2012 by Bastei Lübbe AG
Cover Design © Johannes Wiebel, punchdesign, München
Slovak edition © 2014 by Zelený kocúr s.r.o. www.zelenykocur.sk

ISBN 978-80-971534-2-7

Prebudenie v Nemecku

Najviac ma prekvapil národ. Vykonal som naozaj všetko, čo je v ľudských silách, aby som zem znesvätenú nepriateľom naveky zničil a znemožnil na nej ďalší život. Mosty, elektrárne, ulice, železničné stanice – všetko som rozkázal zničiť. Medzičasom som sa dočítal, kedy presne moje rozhodnutie padlo. V danej veci som sa jasne vyjadril v marci. Zdemolovať zásobovacie zariadenia, vodné priehrady, telefónne ústredne, výrobné prostriedky, továrne, dielne, sedliacke dvory, všetky vecné hodnoty, všetko, a myslel som doslova: všetko! V takom prípade treba postupovať dôsledne, o rozkaze neradno pochybovať, lebo poznáme to – prostý vojak, ktorý, pochopiteľne, na svojom frontovom úseku nemá celkový prehľad ani patričné znalosti o strategických a taktických súvislostiach, zrazu príde a spýta sa: „Skutočne musím podpáliť aj túto trafiku a hentú a tamtú tiež? Naozaj nemôže padnúť do rúk nepriateľa?“ A to je, prirodzene, zlé! Nepriateľ tiež číta noviny. Bude tam kšeftovať a využije danú trafiku proti nám, tak ako aj ostatné veci a objekty, ktoré nájde. Musíme zničiť všetky, podčiarkujem ešte raz, úplne všetky materiálne hodnoty, čiže nielen domy, ale aj dvere. A kľučky. A tiež skrutky a nielen veľké. Skrutky treba odskrutkovať a nemilosrdne ohnúť. Dvere rozsekať na piliny. A po-

tom spáliť. Lebo inak bude nepriateľ cez tie dvere chodiť dnu a von, ako sa mu zapáči. Zato s polámanými kľučkami, samými krivými skrutkami a haldou popola želám pánovi Churchillovi veľa zábavy! V každom prípade, moje požiadavky podnietili brutálne dôsledky vojny, to mi bolo odjakživa jasné, takže môj rozkaz ani nemohol znieť inak, hoci dôvody, prečo som ho vydal, boli iné.

Aspoň pôvodne.

Už sa nedalo poprieť, že nemecký národ sa v obrovskom zápase proti Angličanom, proti boľševizmu a imperializmu ukázal ako slabší, čím si sám, poviem to rovno, predurčil ďalšiu existenciu, ktorá by nesiahala ani na primitívnu úroveň lovcov a zberačov. Zároveň premárnil svoj nárok na vodné priehrady, mosty či ulice. A na kľučky. Preto som taký rozkaz vydal, ale aj pre úplnosť. Prirodzene, na sporadických prechádzkach okolo ríšskej kancelárie som videl, že Američania a Angličania nám, zrejme s ohľadom na môj príkaz, svojimi lietajúcimi pevnosťami už polovicu roboty ušetrili. Plnenie rozkazu som, prirodzene, neskôr nemohol podrobne preveriť. Viete si predstaviť, aké obrovské množstvo práce som mal s americkým obkľúčením na západe, s odporom voči Rusom na východe, s budovaním hlavného mesta sveta Germania a s ďalšími úlohami. No zvyšné kľučky podľa môjho názoru nemecký Wehrmacht ešte zničiť mal. Aj preto už tento národ vôbec nemal jestvovať.

No zistil som, že nemecký národ stále žije.

To je pre mňa trocha nepochopiteľné.

Na druhej strane: som tu aj ja a to je nemenej veľká záhada.

S pomínam si, že keď som sa prebudil, bolo asi skoré popoludnie. Otvoril som oči a uvidel som oblohu. Modrú, trochu zamračenú. Bolo teplo, na apríl až príliš. Takmer horúčava. Zarazilo ma prekvapivé ticho, nevidel som nad sebou nepriateľské lietadlá, nepočul som dunenie diel, ani výbuchy v blízkosti či sirény zvolávajúce do krytu. Všimol som si tiež, že nestojí ríšska kancelária ani môj bunker. Otočil som hlavu a zbadal som, že ležím na holej nezastavanej zemi, obklopený tehlovými domami, riadne dočmáranými, čo ma okamžite našťvalo, a rozhodol som sa, že spucujem Dönitza. Najprv som si dokonca, v akomsi polospánku, pomyslel, že Dönitz leží kdesi blízko mňa, no vzápätí u mňa zvíťazili disciplína a logika. Bleskovo som pochopil nezvyčajnosť situácie. Väčšinou som nenocoval pod holým nebom.

Zvažoval som: čo som robil včera večer? Priveľa alkoholu neprichádzalo do úvahy, ja vôbec nepijem. Spomenul som si, ako som s Evou naposledy sedel na gauči, na deke. Rovnako som sa rozpomätal, že som tam, či skôr, že sme tam posedávali akosi bezstarostne, rozhodol som sa totiž, že štátne záležitosti odložím bokom. Plány sme na ten večer nemali, ísť sa niekam najesť alebo do kina alebo niečo také už, samozrejme, neprichádzalo do úvahy. Možnosti zá-

bavy sa v tom čase v ríšskom hlavnom meste, aj v súlade s mojím rozkazom, mimoriadne obmedzili. Nevedel som s istotou povedať, či v nasledujúcich dňoch dorazí do mesta Stalin, v tej fáze vojny sa to však už nedalo vylúčiť. Bol som si istý, že kino by v meste hľadal rovnako márne ako v Stalingrade. Marí sa mi, že sme, Eva a ja, ešte trochu klebetili a ja som jej ukázal svoju starú pištoľ. Nasledujúce udalosti sa mi už po prebudení nevybavovali. Možno aj preto, lebo ma veľmi rozbolela hlava. Nie, spomienka na uplynulý večer ma nikam neposunula.

Rozhodol som sa, že začnem konať a s novou situáciou sa vysporiadam. Život ma naučil pozorovať a vnímať aj najmenšie podrobnosti, ktoré ne jeden študovaný povrchne prehliadne, či dokonca odignoruje. Ja môžem vďaka dlhoročnej železnej disciplíne vyhlásiť, že sa v kríze stávam ešte chladnokrvnejším, rozvážnejším a moje zmysly pozornejšími. Pracujem precízne a pokojne ako stroj. Metodicky som vyhodnotil fakty, ktoré som nadobudol: ležím na zemi. Obzriem sa. Okolo mňa ležia odpadky, rastie burina, steblá, tu a tam kriek, sedmokráska a púpava. Počujem hlasy, nie sú odo mňa ďaleko, kriek, ruch pokračujúceho boja, pozriem sa smerom, odkiaľ prichádza huriavka, a zistím, že tam chlapci hrajú futbal. Nie sú to už škôlkari, ale pre Volkssturm predsa len primladí, tam sa rukovalo od šestnástich, pravdepodobne najmladší členovia Hitlerjugend, a práve nie sú v službe, nepriateľ im zjavne poskytol prestávku. V korune stromu skáče vtáčik, čviriká a spieva. Pre niekoho by to bolo iba znamenie veselej nálady, ale v tejto nezvyčajnej situácii – keď som odkázaný na každú informáciu a aj tá najdrobnejšia

sa môže zísť –, som ako znalec prírody a každodenného boja o prežitie usúdil, že nablízku sa nenachádzajú dravce. Hneď vedľa mojej hlavy je kaluž, zjavne sa zmenšuje, pred časom pršalo, ale už dlhšie nie. Bokom leží čapica so šiltom. Takto pracuje môj vyškolený mozog, dokonca aj v neprijemnej chvíli.

Posadil som sa. Podarilo sa mi to bez problémov, hýbal som nohami, rukami aj prstami a zdalo sa mi, že nie som zranený, môj telesný stav ma potešil, bol som zjavne dokonale zdravý, keď si odmyslím bolesť hlavy. Dokonca aj tik v ruke takmer ustúpil. Premeral som si sám seba. Mal som oblečenú uniformu a vojenský kabát. Trocha špinavý, ale nie príliš, takže ma zrejme nezasypali sutiny. Našiel som na ňom zeminu, ale aj omrvinky, asi z koláča alebo niečoho takého. Látka silno páchla po palive, asi po benzíne, Eva sa pravdepodobne pokúšala mundúr vyčistiť a použila priveľa technického benzínu, páchlo to takmer tak, akoby naň vyliala plnú bandasku. Eva tam nebola a nablízku sa nenachádzali ani ostatní členovia štábu. Oprášil som si kabát a rukávy od najhrubšej špiny. Začul som hlas.

„Hej, stavec, kopni to sem!“

„Ajaj, čo sa mu stalo?“

Pôsobil som evidentne dojmom, že súrne potrebujem pomoc, čo traja Hitlerjugendi ihneď vzorne rozpoznali. Prestali hrať futbal a s úctou sa ku mne približovali, čo bolo pochopiteľné, mohli nečakane z bezprostrednej blízkosti zažiť vodcu Nemeckej ríše, a to na kuse zeme ležiacej ladom, ktorá sa zvyčajne využíva iba na šport a zocelovanie tela, medzi sedmokráskami a púpavami. To pre mla-

dého muža predstavuje skutočne nezvyčajný zvrät v dennom programe. Kárdeľ chlapcov sa sem rozbehol ako stádo chrtov, pripravený pomôcť. Mládež je naša budúcnosť!

Chlapci sa okolo mňa zhromaždili v istom odstupe, premeriavali si ma a potom sa na mňa obrátil najvyšší z nich, zjavne vodca jednotky:

„Šetko fpoho, majstre?“

Napriek početným starostiam mi neuniklo, že tu absolútne chýbal nemecký pozdrav! Iste, nanajvýš neformálne oslovenie „majstre“ namiesto „vodca“ sa dalo vysvetliť prekvapením. V menej nepríjemnej situácii by ma to hádam aj pobavilo, aj v nemilosrdných zákopových prestrelkách sa občas dejú najbizarnejšie bláznovstvá, no napriek tomu musí vojak aj v nezvyčajných okamihoch prirodzene preukázať isté automatizmy. V tom sa skrýva zmysel tvrdého drilu. Keď tieto automatizmy chýbajú, celá armáda nestojí za fajku močky. Narovnal som sa, no nešlo mi to ľahko, ležal som zjavne prídlho. Narovnal som si kabát a ošúchal som si nohavice. Potom som si odkašľal a opýtal som sa vodcu skupiny:

„Kde je Bormann?“

„Gdooo?“

Nechápal som.

„Martin Bormann!“

„Né, toho nepoznám.“

„To som v živote nepočul.“

„Jak vypadá?“

„Doparoma, je to ríšsky protektor!“

Dačo tu absolútne nehralo. Zjavne som sa ešte stále nachádzal v Berlíne, ale prišiel som očividne o celý vládny aparát. Okamžite som sa potreboval vrátiť do vodcov-

ského bunkra, ale táto mládež mi, pochopil som, sotva pomôže. Predovšetkým musím nájsť správnu cestu. Bez tvarý areál, na ktorom som stál, sa mohol nachádzať kdekoľvek v meste. Potreboval som sa dostať na ulicu. Keďže paľba zjavne na dlhší čas utíchla, určite stretnem dostatok chodcov, pracovníkov aj drožkárov, ktorí mi ukážu smer.

Chlapcom z Hitlerjugend sa očividne nezdalo, že nutne potrebujem pomoc, už šli opäť hrať futbal a najvyšší z nich sa otočil ku kamarátom. Na kriľavom tielku som si prečítal jeho meno, ktoré mu tam vyšíla mama.

„Hej, Ronaldo! Kadiaľ sa dostanem na ulicu?“

Nasledovala veľmi chabá reakcia. Oddiel Hitlerjugend si ma takmer nevšímal! Jeden menší šarvanec predsa len ukázal v chôdzi do rohu parcely a tam som, keď som sa lepšie prizrel, naozaj zbadal priechod. V duchu som si urobil poznámku „prepustiť ministra školstva Bernharda Rusta“, alebo „Rusta okamžite odstrániť“. Do funkcie nastúpil už roku 1933, no vo vzdelávaní si takéto bezbrehé lajdáctvo nemôžeme dovoliť! Ako môže mladý vojak podniknúť víťaznú púť do Moskvy, do srdca boľševizmu, keď nedokáže rozpoznať vlastného veliteľa!?

Zohol som sa, nasadil som si čiapku a zamieril som pevným krokom odporúčaným smerom. Dostal som sa za roh, prešiel som cez úzku medzeru medzi vysokými múrmi a na konci som spozoroval svetlo. Strakatá, divá, no plachá mačka sa popri mne tísila k stene. Urobil som ešte štyri-päť krokov a ocitol som sa na ulici.

Svetlá a farby ma tak ohúrili, že sa mi zatajil dych.

Spomenul som si, že naposledy som mesto videl zaprášené a sivé, plné sutín, zrúcanín a škôd. Nič také som okolo seba nespozoroval. Trosky zmizli alebo ich dakam odpratali, ulice vyčistili. Pri krajniciach parkovali početné pestrofarebné vozidlá, zrejme automobily, ale menšie ako zvyčajne, a pôsobili pokrokovy, ich návrhy dozaista pripravili v Messerschmittových závodoch. Domy, čerstvo natreté pestrofarebnými nátermi, mi nevdojak pripomenuli sladkosti mojej mladosti. Priznám sa, až ma trocha chytal závrat.

Pohľadom som pátral po čomsi dôvernom a známom, a skutočne som neďaleko na kuse zelene zbadal biednu lavičku, urobil som zopár krokov a nehanbím sa priznať, zrejme som pôsobil dosť neisto. Začul som lomez, brzdenie gúm na asfalte a potom na mňa ktosi zareval.

„Počuj, starec! Ty si slepý?“

„Ja – prosím vás o prepáčenie...“ začul som sa hovoriť, v šoku, no aj s úľavou. Vedľa mňa stál cyklista, rozpoznal som to okamžite. Ešte stále sme vo vojne. Muž mal na hlave ochrannú prilbu, ťažko poškodenú a úplne deravú z prežitých bojov.

„Jak tu môžeš takto prebehovať?“

„Ja – prepáčte mi... ja... musím sa posadiť.“

„Radšej zaľahni. A nadlho!“

Lavička ma zachránila, zosypal som sa na ňu a musel som vyzerat' celkom bledo. Ani mladík ma zjavne nespoznal. Pravý nemecký pozdrav sa už nepoužíval, podľa reakcie to vyznelo tak, že sa proste len takmer zrazil s bežným chodcom. Šlendrián sa správal tak, ako sa zjavne stalo bežnou praxou. Prešiel popri mne starší pán a krútil

hlavou, potom objemná dáma s futuristickým detským kočíkom. Ani takéto dôverne známe skutočnosti mi nepomohli nadobudnúť potrebnú rovnováhu. Postavil som sa a so silene radostným výrazom som k žene vykročil.

„Prepáčte, určite ste prekvapená, ale ja... súrne hľadám cestu do Ríšskej kancelárie.“

„Vy ste zo šou Stefana Raaba?“

„Prosím?“

„Alebo od Kerkelinga? Alebo z talkšou Haralda Schmidta?“

Asi z nervozity som nad sebou trocha stratil kontrolu a chytil som ju za ruku.

„Spamätajte sa, žena! Ako vlastenka si máte plniť povinnosti! Sme vo vojne! Čo myslíte, že s vami urobí Rus, keď sem dorazí? Verte mi, Rus zbadá vaše dieťa a povie si, ohó, mladučké nemecké dievča, kvôli nemu ponechám svoje nízke inštinkty v nohaviciach? V týchto hodinách a v týchto dňoch sa rozhoduje o osude nemeckého národa, o čistote krvi a prežití ľudstva! Chcete sa zoči-voči dejinám zodpovedať zato, že ste pre svoju neuveriteľnú hlúposť nedokázali vodcovi Nemeckej ríše ukázať cestu do Ríšskej kancelárie?“

Takmer ma už ani neprekvapilo, že som sa reakcie nedočkal. Idiotka si vytrhla ruku z môjho zovretia, zdese-
ne sa na mňa pozrela a plochou dlaňou urobila niekoľko krúživých pohybov medzi svojou a mojou hlavou v evidentne pohrdavom geste. Už som nepochyboval, že sa čosi celkom vymklo spod kontroly. Ľudia sa ku mne nesprávali ako k hlavnému veliteľovi armád a k ríšskemu vodcovi. Chlapci hrajúci futbal, starší muž, bicyklista aj

matka s kočíkom – nemohla to byť náhoda. Okamžite poinformujem bezpečnostné orgány, aby sa znova nastolil poriadok.

Ovládol som sa. O svojej situácii som ešte nevedel dosť. Potreboval som viac informácií. Môj mozog opäť pracoval metodicky. Chladnokrvne som rekapituloval stav vecí. Nachádzal som sa v Nemecku, v Berlíne, hoci sa mi videl neznámy. Nemecko vyzeralo inak, ale v niektorých veciach sa podobalo na dôverne známou Tretiu ríšu: ešte stále jazdili bicyklisti aj automobily, takže určite vychádzajú aj noviny. Poobzeral som sa. Naozaj. Neďaleko lavičky som našiel pohodené čosi, čo sa podobalo na denník, i keď príliš nápadne vysádzaný. Volal sa Media Markt, čo mi nič nehovorilo. Ani pri najlepšej vôli som si nemohol spomenúť, že by som také dačo niekedy povolil, a určite by som to ani nepovolil. Vytlačeným informáciám som vôbec neporozumel! Vzrypela vo mne žľč, že sa v čase akútneho nedostatku papiera vzácné zdroje národného majetku vyhadzujú na stupídne zdrapy. Keby som sedel za pracovným stolom, minister hospodárstva Funk by sa už chystal na koberček. Súrne som potreboval spoľahlivé správy, noviny ako Völkischer Beobachter alebo Der Stürmer, dokonca by mi na úvod postačil aj Panzerbär. A skutočne, neďaleko som zbadal stánok, a aj z úctyhodnej diaľky som rozpoznal, že ponúka veľký výber periodík. Až by si človek pomyslel, že na Zemi už dávno vládne mier a nuda! Netrpezlivo som sa vztýčil. Stratil som priveľa času, súrne treba nastoliť poriadok. Naše jednotky potrebujú rozkazy, určite už na mnohých miestach chýbam. Bleskovo som vyrazil k stánku.

Jediný pohľad mi poskytol zaujímavé závery. Na vonkajšej stene viseli početné farebné časopisy v tureckom jazyku! Zjavne sa tu teraz pohybovalo veľa mladých Turkov. V bezvedomí som sa asi nachádzal dlhšie, ako som predpokladal, pretože medzičasom sa mnohí Turci presunuli do Berlína. Pozoruhodné! Len donedávna zostávalo Turecko, verný pomocník nemeckého národa, napriek viacerým snahám v konflikte neutrálne. Bránilo sa vstupu do vojny po nemeckom boku. No zdalo sa, že počas mojej neprítomnosti sa niekomu, pravdepodobne Karlovi Dönitzovi, podarilo Turkov presvedčiť, aby nás podporili. Pokojná atmosféra na uliciach nasvedčovala, že sa s tureckou podporou azda dokonca podaril rozhodujúci zvrat vo vývoji vojny! Žasol som. Iste, Turkov som si vždy vážil, ale taký výkon som od nich neočakával, no na druhej strane som vývoj v ich krajine pre nedostatok času nemohol podrobne sledovať. Reformy Kemala Atatürka museli štátu zabezpečiť famózny posun dopredu. Zdá sa, že sa naozaj stal zázrak, na ktorý stále upínal svoje nádeje Goebbels. Srdce sa mi od veľkej radosti rozbúšilo. Oplatilo sa, že sme ja a celá Ríša ani v obdobiach najväčšieho temna nestratili vieru v konečné víťazstvo. Štyri či dokonca päť rozličných periodík v tureckom jazyku predo mnou ležalo ako nepopierateľný dôkaz novej úspešnej osi Berlín-Ankara. Teraz, keď sa moja najväčšia starosť o osud Ríše prekvapivým spôsobom upokojila, musel som ešte zistiť, koľko času som vlastne stratil na prapodivnom sivom areáli medzi domami. Völkischer Beobachter som nevidel, zjavne bol vypredaný, preto som sa pozrel na iné, na pohľad príbuzné noviny Frankfurter Allgemeine Zei-

tung. Nepoznal som ich, no na rozdiel od mnohých iných ma potešili aspoň starobyľým a dôveryhodným písmom v názve. Nestrácal som čas čítaním správ. Hľadal som dátum vydania.

30. august.

2011.

Neveriacky, s údivom som zízal na číslo. Pozrel som sa aj na ďalší denník, Berliner Zeitung, takisto vytlačený bezchybným pravým nemeckým písmom. Hľadal som dátum.

2011.

Vytrhol som noviny zo stojana, otvoril som ich, nalistoval som ďalšiu i nasledujúcu stranu.

2011.

Cifra sa mi takmer posmešne roztancovala pred očami. Hýbala sa pomaly doľava, potom rýchlejšie doprava, ešte rýchlejšie zasa späť ako rozkolísané masy ľudí v stanoch na pivných festivaloch. Môj zrak sa pokúšal číslo pochopiť, ale noviny mi vyklzli. Vnímal som, že padám. Pokúšal som sa zachytiť o ďalšie tlačoviny na regáloch a ňaťahoval som sa aj za časopismi pri zemi.

Potom sa mi zatmelo pred očami.

A eď som sa prebral, ležal som na zemi. Ktosi mi priložil dačo mokré na čelo.
 „Už vám je lepšie?“

Skláňal sa nado mňa asi štyridsaťpäťročný, možno aj päťdesiatročný muž. Mal na sebe károvanú košeľu a prosté rovné nohavice, aké nosia robotníci. Vedel som, čo sa ho musím spýtať.

„Koľkého je dnes?“

„Dnes je... hmmm... 29. august, nie, počkať, už je 30.“

„Ktorý rok, človeče!“ zvolal som, keď som si sadol. Mokrá utierka mi nepekne spadla do lona.

Muž sa na mňa pozrel so zamračeným čelom.

„2011,“ odvetil a prezeral si môj kabát. „Čo ste si mysleli, že 1945?“

Zvažoval som vhodnú odpoveď, ale radšej som sa postavil.

„Mali by ste zostať ležať,“ povedal muž, „alebo si sadnúť. Mám v stánku kreslo.“

Najprv som mienil namietnuť, že nemám čas oddychovať, ale uvedomil som si, ako veľmi sa mi trasú nohy. Nasledoval som ho dnu. Muž sa usadil na stoličke pri malom okienku na výdaj tovaru a díval sa na mňa.

„Nechcete pohár vody? Trocha čokolády? Alebo müsli tyčinku?“

Malátne som prikývol. Postavil sa, vytiahol fľašu vody a nalial mi z nej do pohára. Z regálu vybral pestrofarebnú tyčinku, zrejme niečo ako železnú zásobu vo farebnej fólii. Roztvoril obal. Zbadal som akési priemyselne stlačené obilie. Podal mi to. Problémy s dodávkami chleba sa zjavne stále nevyriešili.

„Mali by ste viac raňajkovať,“ povedal a znova sa usadil. „Nakrúcate tu dakde?“

„Či nakrúcame...?“

„Nejaký dokument alebo film? Tu sa stále dačo nakrúca.“

„Film?“

„Človeče, vy ste mimo.“ Zasmial sa a ukázal na mňa. „Alebo takto pobeľujete stále?“

Pozrel som sa na seba. Nič sa mi nezdalo nezvyčajné, samozrejme, ak si odmyslím prach a pach benzínu.

„Presne tak,“ odvetil som.

Možno som mal na tvári zranenie. „Máte zrkadlo?“

„Mám tu len Spiegel. Hneď za vami, vedľa Focusu.“

Pozrel som sa smerom, ktorým ukázal. Spiegel bol časopis s oranžovým rámikom, vlastne Der Spiegel, akoby to nebolo jasné: Zrkadlo. Spodná tretina sa strácala medzi ostatnými časopismi. Pozrel som si ho.

Môj obraz v Spiegli vyzeral prekvapivo dobre, dokonca som mal vyžehlený kabát – v stánku zrejme vládlo prívětivé svetlo.

„To všetko kvôli titulke?“ opýtal sa muž. „Oni dávajú Hitlera na každé tretie vydanie. Mám dojem, že vy sa už lepšie pripravovať nemusíte. Ste dobrý!“

„Ďakujem vám,“ odvetil som bezmyšlienkovite.